

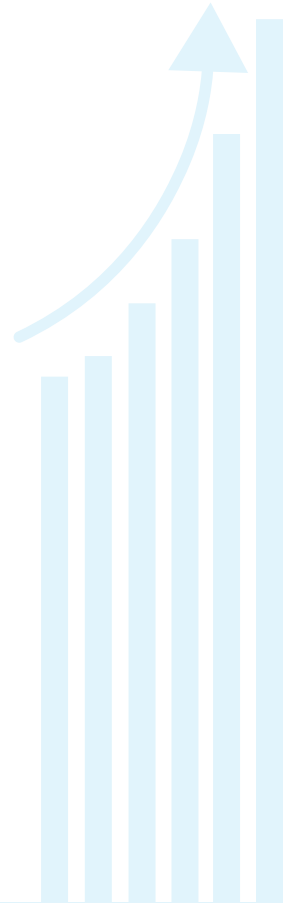

จาก Data นำไปสู่ Insight เปลี่ยนนักบัญชี

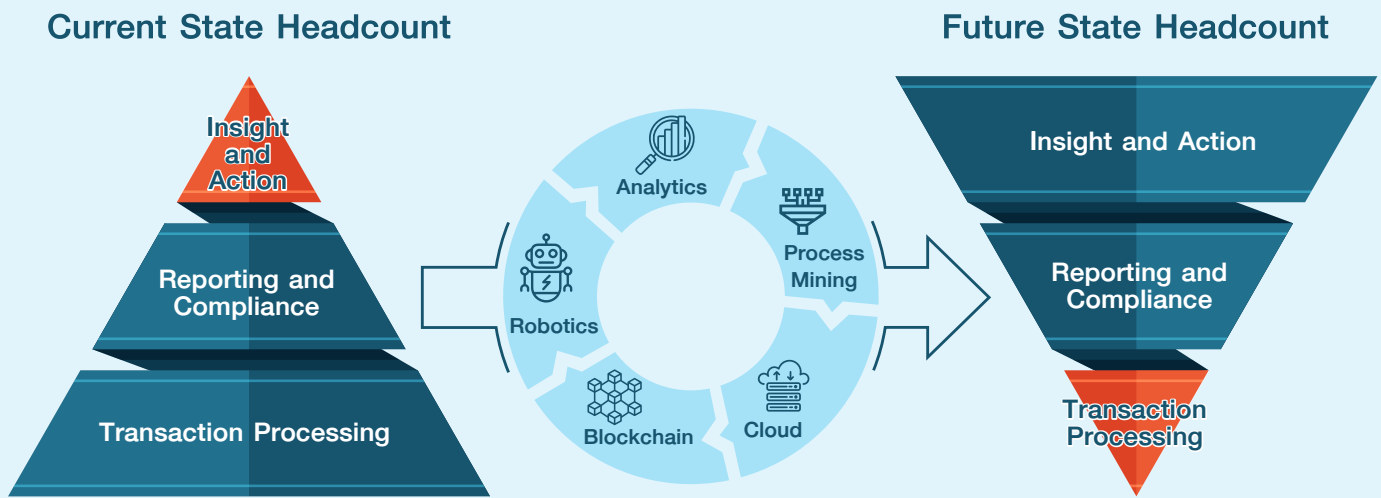
จากหน่วยงานหลังบ้านสู่การสร้างคุณค่าและเป็นคู่คิดธุรกิจ

ในยุคปัจจุบันที่ Digital Technology เข้ามามีบทบาทสูงมากขึ้นในงานบัญชีของเรา เครื่องมือต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Robotic Process Automation (RPA), Blockchain, Optical Character Recognition (OCR), Workflow หรือ Software Application อื่น ๆ ถูกนำมาใช้ ทั้งเพื่อลดข้อผิดพลาด ลดต้นทุนในการทำงาน หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยให้นักบัญชีต้องปรับเปลี่ยนบทบาทตนเอง ออกจาก Comfort Zone เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพิ่มบทบาทในสนับสนุน สร้างคุณค่า นำข้อมูล และเครื่องมือมาใช้ ในการวิเคราะห์เพื่อช่วยธุรกิจในการตัดสินใจและขับเคลื่อนกลยุทธ์องค์กร รวมทั้งเป็นคู่คิดให้กับกิจการที่เราดูแล

ในอดีต หน่วยงานบัญชีมักจะถูกมองว่าเป็นเพียงหน่วยงานสนับสนุนหลังบ้าน ตามที่ทุกท่านคงคุ้นชินงานของเราที่ใช้ทั้งเวลาและกำลังพลจำนวนมากหมดไปกับการทำรายการรับเงิน จ่ายเงิน การบันทึกรายการบัญชี และภาษี ตลอดจนการปิดบัญชี การคำนวณและยื่นแบบภาษี การทำงานการเงินและรายงานต่าง ๆ หากทำให้เห็นภาพคือ รูปสามเหลี่ยมพีระมิด ทางด้านซ้ายของภาพที่ 1 ซึ่งเป็นฐานช่วงล่างและช่วงกลางของพีระมิดจะให้ “คน” ทำงานเป็นหลัก เมื่อเราหมดเวลาส่วนใหญ่ไปกับเรื่องดังกล่าว เราก็เหลือเวลาและกำลังพลเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะทำงานที่สร้างคุณค่าเพิ่มให้กับองค์กร

ภาพที่ 1 หน่วยงานบัญชีที่กำลังเปลี่ยนไป

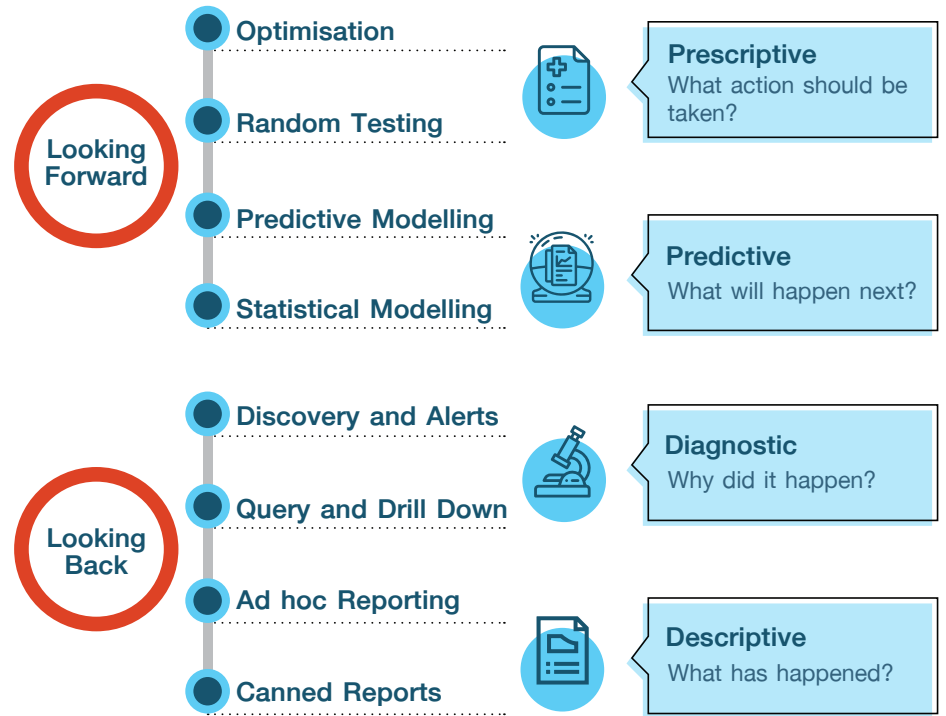
ที่มา: PwC, Finance transformation: four areas of focus for the audit committee, October 2019

แต่ในยุคที่เราได้รับ Digital Technology เข้ามาช่วยงานของเราส่วนใหญ่นั้นที่เราทำซ้ำๆ ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้อยู่แล้ว สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ มากมายที่กล่าวข้างต้น มาช่วย Automation ได้ ทำให้การบันทึก รายการทางบัญชีการทำรายการ หรือรายงาน ต่าง ๆ เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ความผิดพลาด ลดลง สิ่งเหล่านี้ทำให้ภาพของหน่วยงานบัญชี เราจะเปลี่ยนไปเป็นทางด้านขวาของภาพที่ 1 ฐานของพีระมิดจะแคบลงจากการมีเครื่องมือ มาทำงานแทน บทบาทของนักบัญชีจึงเปลี่ยนไป เราใช้เวลาและกำลังพลมากขึ้นในการเรียนรู้ ทักษะใหม่ ๆ นำข้อมูลทั้งภายในและภายนอก ทั้งที่เป็นข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ข้อมูล ทางการเงินมาต่อยอด ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น วิเคราะห์ข้อมูล สร้าง Insight และผลลัพธ์ เชิงธุรกิจ สนับสนุนกลยุทธ์ ให้มุมมองและ คำแนะนำประกอบการตัดสินใจในการดำเนิน ธุรกิจ และนักบัญชีจะมีบทบาทใหม่เป็นคู่คิด คนสำคัญที่ขาดไม่ได้ของกิจการ

ที่ผ่านมา นักบัญชีเรามุ่งเน้นเพียงข้อมูล ในอดีตในการวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินงาน ที่เกิดขึ้นรวมถึงวิเคราะห์หรืออธิบายสาเหตุ และความผิดปกติ แต่ในสถานการณ์การแข่งขัน ในโลกปัจจุบัน ทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม หรือ เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การสามารถ คาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคต รวมถึง สามารถบอกความเสี่ยง ทางเลือก โอกาส หรือ สิ่งที่ต้องดำเนินการ ล้วนเป็นสิ่งจำเป็น ในการเป็นคู่คิดสนับสนุนผู้บริหารในการแข่งขัน และการตัดสินใจทางธุรกิจ

ภาพที่ 2 รูปแบบในการวิเคราะห์ข้อมูล

ที่มา: ACCA, Analytics in finance and accountancy, September 2020

ในปัจจุบัน มีเครื่องมือและเทคนิคที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดทำ Dashboard หรือ รายงานต่าง ๆ มากมายให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมกับนักบัญชีและความต้องการของแต่ละกิจการ เช่น BI, Data Mining, Data Modelling, AI, ML นอกจากนี้ ยังมีบทบาทและอาชีพใหม่เกิดขึ้น เช่น Data Scientist และ Data Engineer ซึ่งก็ไม่ได้แปลว่านักบัญชีจำเป็นจะต้องมีทักษะขั้นสูง หรือต้องสามารถใช้เครื่องมือเฉพาะทางในการวิเคราะห์ต่าง ๆ ได้อย่างเชี่ยวชาญ นักบัญชีอาจไม่ต้อง ทำทุกบทบาทด้วยตัวเอง แต่จะต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น โดยใช้ทักษะทางธุรกิจ และข้อมูลที่มี รู้จักการตั้งคำถามที่ดี แยกแยะข้อมูลที่สำคัญ เข้าใจผลของการวิเคราะห์ และสามารถ เชื่อมโยงนำไปใช้ต่อยอดให้เกิดคุณค่าต่อธุรกิจได้

จะเห็นได้ว่าข้อมูลและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ทางธุรกิจ และ นำมาซึ่งความท้าทายรวมถึงเปลี่ยนแปลงบทบาทของหน่วยงานบัญชีและนักบัญชีในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ Insight ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการตัดสินใจทางธุรกิจ

วันนี้หน่วยงานบัญชีของคุณเป็นภาพสามเหลี่ยมแบบไหน สามารถวิเคราะห์พยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตพร้อมเป็นคู่คิดของผู้บริหารแนะนำสิ่งที่ต้องดำเนินการได้ดีเพียงใด รวมทั้งพร้อมปรับตัว ปรับความคิดเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและโอกาสในอนาคตแล้วหรือยัง

ข้อมูลอ้างอิง:

ACCA/ CA ANZ (2020), Analytics in Finance and Accountancy,

<https://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/professional-insights/aifaa/CliveWebb.PI-ANALYTICS-FINANCE-ACCOUNTANCY.pdf>, accessed 21 August 2021.

PwC (2019), Finance transformation: four areas of focus for the audit committee, <<https://pwc.to/2WWgrEx>>, accessed 21 August 2021.